

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمچل پیکه

فوق العاده کڼه

مقرره تنظيم مساعدت
حقوقی

د حقوقی مساعدت
د تنظيم مقرره

تاریخ نشر: (۲۴) سنبله سال ۱۳۹۸ هـ.ش
نمبر مسلسل: (۱۳۵۵)

د خپرونې نېټه: د ۱۳۹۸ هـ.ش کال د وږي د میاشتې (۲۴)
پرله پسې نمبر: (۱۳۵۵)

د امتیاز خاوند: د عدلیې وزارت

مسئول چلوونکی: قانونمل محمدرحیم "دقیق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

د دفتر تېلفون: ۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸

مهتم: محمد جان ۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰

وبسایت: www.moj.gov.af

قیمت این شماره (به اساس قرارداد): (۱۶,۶۴) افغانی

تیراژ چاپ: (۱۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتی: (۵۲) صفحه

مطبعه: بهیر

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات و ارتباط عامه، ناحیه ششم _ غرب قصر دارالامان

حکم

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

در مورد انفاذ مقرره

تنظيم مساعدت حقوقي

شماره: (۱۶۱۸)

تاريخ: ۱۳۹۸/۶/۱۶

ماده اول:

مقرره تنظيم مساعدت حقوقي را كه به اساس مصوبه شماره (۵) مؤرخ ۱۳۹۸/۴/۱۸ كابينه جمهوري اسلامي افغانستان به داخل (۵) فصل و (۳۵) ماده تصويب گرديده است، منظور مي دارم.

ماده دوم:

اين حكم همراه با مصوبه كابينه جمهوري اسلامي افغانستان و متن مقرره مذکور در جريده رسمي نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

د حقوقي مساعدت د تنظيم د

مقرري د انفاذ په هکله د افغانستان

اسلامي جمهوريت د رئيس

حکم

گڼه: (۱۶۱۸)

نېټه: ۱۳۹۸/۶/۱۶

لومړۍ ماده:

د حقوقي مساعدت د تنظيم مقرره چې د افغانستان اسلامي جمهوريت دکابينې د ۱۳۹۸/۴/۱۸ نېټې د (۵) گڼه مصوبې پربنسټ د (۵) فصلونو او (۳۵) مادو په دننه کې تصويب شوې ده، منظوروم.

دوه يمه ماده:

دغه حكم د كابينې له مصوبې او د نوموړې مقرري له متن سره يو ځای دې په رسمي جريده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

رسمي جريده

مسلل نمبر (۱۳۵۵)

۱۳۹۸/۶/۲۴

مصوبه

کابینه جمهوری اسلامی افغانستان

در مورد طرح مقررۀ تنظيم

مساعدت حقوقي

شماره: (۵)

تاریخ: ۱۳۹۸/۴/۱۸

کابینه جمهوری اسلامی افغانستان طرح
مقررۀ تنظيم مساعدت حقوقي را در
جلسۀ مؤرخ ۱۳۹۸/۴/۱۸ خویش
به داخل (۵) فصل و (۳۵) ماده مورد
تصویب قرار داد.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

د حقوقي مساعدت د تنظيم د مقررې

د طرحې په هکله د افغانستان

اسلامي جمهوريت د کابينې

مصوبه

گڼه: (۵)

نېټه: ۱۳۹۸/۴/۱۸

د افغانستان اسلامي جمهوريت کابينې
د حقوقي مساعدت د تنظيم د مقررې
طرحه د ۱۳۹۸/۴/۱۸ نېټې په خپله
غونډه کې د (۵) فصلونو او (۳۵)
مادو په دننه کې تصویب کړه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

فهرست مندرجات
مقرره تنظيم مساعدت حقوقى
فصل اول
احكام عمومى

صفحه	عنوان	ماده
۶.....	مبنى	ماده اول:
۶.....	اهداف	ماده دوم:
۷.....	اصطلاحات	ماده سوم:
۱۱.....	مرجع تطبيق	ماده چهارم:
۱۲.....	درخواست مساعدت حقوقى	ماده پنجم:

فصل دوم

ارائه مساعدت حقوقى

۱۲.....	مراجع ارائه كننده مساعدت حقوقى	ماده ششم:
۱۵.....	حق اولويت ارائه مساعدت حقوقى	ماده هفتم:
۱۶.....	حقوق شخص مستحق مساعدت حقوقى	ماده هشتم:
۱۷.....	مطالبه تعويض مساعد حقوقى	ماده نهم:
۱۷.....	وظايف و مكلفيت هاى مساعد حقوقى	ماده دهم:
۱۹.....	مطالبه اسناد و معلومات	ماده يازدهم:

فصل سوم

كميسيون عالى مساعدت هاى حقوقى

۲۰.....	تركيب كميسيون عالى مساعدت هاى حقوقى	ماده دوازدهم:
۲۲.....	وظايف و صلاحيت هاى كميسيون	ماده سيزدهم:
۲۴.....	اعلان داوطلبى	ماده چهاردهم:

۲۵.....	شرایط برنده داوطلبی.....	ماده پانزدهم:
۲۶.....	عقد قرار داد.....	ماده شانزدهم:
۲۷.....	لغو اعتبار نامه و فسخ قرارداد.....	ماده هفدهم:
۲۸.....	صلاحیت نظارت.....	ماده هجدهم:
۲۹.....	مویده انضباطی.....	ماده نوزدهم:
۳۰.....	دارالانشای کمیسیون.....	ماده بیستم:
۳۱.....	وظایف و صلاحیت های دارالانشای کمیسیون.....	ماده بیست و یکم:

فصل چهارم

وظایف و صلاحیت های اداره مساعدت های حقوقی

۳۵.....	وظایف و صلاحیت ها.....	ماده بیست و دوم:
۳۷.....	استخدام مساعد حقوقی در اداره مساعدت های حقوقی.....	ماده بیست و سوم:
۳۸.....	امتیاز مادی.....	ماده بیست و چهارم:
۳۸.....	توظیف مساعد حقوقی.....	ماده بیست و پنجم:
۴۰.....	رد فورمه بی بضاعتی مساعدت حقوقی.....	ماده بیست و ششم:
۴۱.....	تعویض یا رد مساعد حقوقی.....	ماده بیست و هفتم:

فصل پنجم

احکام متفرقه

۴۳.....	تمویل صندوق مساعدت حقوقی.....	ماده بیست و هشتم:
۴۴.....	استفاده از منابع مربوط به صندوق مساعدت حقوقی.....	ماده بیست و نهم:
	ارائه مساعدت حقوقی در بدل هزینه کم یا پرداخت	ماده سی ام:
۴۴.....	حق الزحمه.....	
۴۶.....	انجام مساعدت حقوقی توسط وکلای مدافع.....	ماده سی و یکم:

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۳۵۵)

۱۳۹۸/۶/۲۴

ارائه خدمات حقوقی توسط کلينیک های حقوقی	ماده سی و دوم:
۴۷..... و دستياران حقوقی.....	
۴۷..... مکلفیت ارائه گزارش.....	ماده سی و سوم:
۴۸..... وضع لوايح، طرز العمل ها و رهنمود ها.....	ماده سی و چهارم:
۴۸..... انفاذ.....	ماده سی و پنجم:

مقررۀ تنظيم مساعدت

حقوقی

فصل اول

احکام عمومی

مبني

مادۀ اول:

این مقررہ به تأسی از حکم مادۀ سوم قانون وکلای مدافع، وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

اهداف این مقررہ عبارت اند از:

۱- فراهم نمودن زمینۀ ارائه مساعدت و خدمات حقوقی قابل اعتماد به مظنون، متهم یا محکوم علیہ و یا مجنی علیہ بی بضاعت.

۲- انسجام فعالیت مساعدین حقوقی مراجع ارائه کننده مساعدت های حقوقی و ارزیابی اجراءات آنها.

۳- فراهم نمودن زمینہ آموزش و

د حقوقی مساعدت د تنظيم

مقررہ

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ مادہ:

دغه مقررہ د مدافع وکیلانود قانون د درېمې مادې د حکم له مخې، وضع شوې ده.

موخې

دوه یمه مادہ:

ددې مقررې موخې عبارت دي له:

۱- بپوزله مظنون، تورن یا محکوم علیہ او یا مجنی علیہ ته د باور وړ حقوقی مساعدت او خدمتونو د وړاندې کولو د زمینې برابرول.

۲- د حقوقی مساعدتونو د وړاندې کونکو مراجعو د حقوقی مساعدینو د فعالیت سمون او د هغوی د اجراءاتو ارزول.

۳- د حقوقی مساعدت په هکله

د زده کړې او د معلوماتو د پراختیا د زمينې برابرول.

۴- د حقوقي مساعدتونو د ادارې د اړوندو چارو تنظيمول.

۵- د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو د حقوقي مساعدت له وړاندې کولو څخه په څارنې پورې د اړوندو چارو تنظيمول.

اصطلاحگانې

درېمه ماده:

په دې مقررې کي راتلونکې اصطلاحگانې لاندې مفاهيم افاده کوي:

۱- اعتبارليک: هغه رسمي سند دی چې د حقوقي مساعدتونو د عالي کمېسيون له لوري، نا دولتي مؤسسو، د حقوقي مساعدت وړاندې کوونکي ته صادرېږي.

۲- بېوزله: هغه شخص دی چې د هغه عايد لږ تر لږه د نوموړي د معيشت بسنه نه کوي او د مدافع وکیل د استخدام توانمنې ونلري.

۳- حقوقي خدمتونه: مستند کول،

گسترش معلومات در مورد مساعدت حقوقي.

۴- تنظيم امور مربوط به اداره مساعدت های حقوقي.

۵- تنظيم امور مربوط به نظارت از ارائه مساعدت حقوقي مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقي.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این مقررې مفاهيم ذيل را افاده می نماید:

۱- اعتبار نامه: سند رسمي است که از طرف کميسيون عالي مساعدت های حقوقي به مؤسسات غير دولتي، ارائه کننده مساعدت حقوقي، صادر می گردد.

۲- بی بضاعت: شخصی است که عايد وی کفاف حد اقل معيشت او را ننموده و توانایی استخدام وکیل مدافع را نداشته باشد.

۳- خدمات حقوقي: شامل

مستند سازی، نوشتن عرایض و پاسخ به مکاتیب و استعلام های رسمی است که توسط دستیار حقوقی یا کلینیک حقوقی صورت می گیرد.

۴- دستیار حقوقی: شخص فاقد جواز وکالت دفاع بوده که تحت نظر مساعد حقوقی یا وکیل مدافع، خدمات حقوقی را ارائه می نماید.

۵- دیتابیس: سیستم واحد ثبت و مدیریت مساعدت های حقوقی است که مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقی جهت تسهیل روند نظارت از ارائه مساعدت حقوقی در تمام قضایا از آن استفاده بعمل می آورد.

۶- سیستم نظارت: سیستمی است که با استفاده از میکانیسم های تعیین شده جهت ارزیابی و نظارت از اجراءات و مؤثریت ارائه مساعدت حقوقی از طرف کمیسیون عالی مساعدت های حقوقی، عملی می گردد.

۷- فورمه ابتدایی بی بضاعتی: جدولی

عریضو لیکل او رسمی مکاتیبو او استعلامونو ته خواب په کې شامل دي چې د حقوقي کلینیک یا حقوقي دستیار په واسطه صورت مومي.

۴- حقوقي دستیار: د دفاع وکالت د جواز نه لرونکي شخص دی چې د حقوقي مساعد یا مدافع وکیل تر نظر لاندې، حقوقي خدمتونه وړاندې کوي.

۵- دپتایس: د حقوقي مساعدتونو د ثبت او مدیریت واحد سیستم دی چې د حقوقي مساعدت وړاندې کوونکې مراجع د حقوقي مساعدت له وړاندې کولو څخه د څارنې د بهیر آسانتیا لپاره په ټولو قضیو کې له هغه څخه ګټه اخلي.

۶- د څارنې سیستم: هغه سیستم دی چې له ټاکل شوو میکانیسمونو څخه په ګټه اخیستنې سره د حقوقي مساعدت د وړاندې کولو له اجراءاتو او اغېزمنتوب څخه د ارزونې او څارنې لپاره د حقوقي مساعدتونو د عالی کمېسیون له لوري، عملی کېږي.

۷- د بېوزلې ابتدایی فورمه: هغه جدول

دی چي مظنون، تورن، محکوم علیه یا مجني علیه او یا د هغوی اقارب د هغې د ډکولو ترڅنگ، د حقوقي مساعدت غوښتنه کوي.

۸- د بېوزلی تکميلي فورمه: هغه جدول دی چې د مسؤل شخص، حقوقي مساعد، مظنون، تورن، محکوم علیه یا مجني علیه او یا د هغوی د اقاربو په واسطه ډک کېږي او اړوند مؤظفين هغه تصدیقوي چې غوښتونکی شخص، د حقوقي مساعدت د ترلاسه کولو مستحق دی.

۹- حقوقي کلینیک: هغه مرکز دی چې د حقوقو او شرعیاتو د پوهنځیو محصلین د عملي حقوقي زده کړو له ترلاسه کولو وروسته، د یادو پوهنځیو د مدافع وکیلانو یا استادانو تر نظر لاندې حقوقي خدمتونه وړاندې کوي چې د دفاع وکالت د جواز لرونکي وي، د دفاع وکالت جواز لرونکي د حقوقي کلینیکونو مدافع وکیلان وړیا حقوقي مساعدت وړاندې کوي.

۱۰- حقوقي مساعدت: د عدلي تعقیب

است که مظنون، متهم، محکوم علیه یا مجني علیه و یا اقارب آنها ضمن خانه پری آن، درخواست مساعدت حقوقي را ارائه می نماید.

۸- فورمه تکميلي بی بضاعتی: جدولی است که توسط شخص مسؤل، مساعد حقوقي، مظنون، متهم، محکوم علیه یا مجني علیه و یا اقارب آنها خانه پری و مؤظفين مربوط آنرا تصدیق می کنند که شخص در خواست کننده، مستحق دریافت مساعدت حقوقي می باشد.

۹- کلینیک حقوقي: مرکزی است که در آن محصلان پوهنځی های حقوق و شرعیات بعد از دریافت آموزش های حقوقي عملی، خدمات حقوقي را تحت نظر وکیل مدافع یا استادان پوهنځی های مذکور که دارای جواز وکالت دفاع بوده انجام می دهند، وکلای مدافع کلینیک های حقوقي دارای جواز وکالت دفاع، مساعدت حقوقي رایگان را ارائه می نمایند.

۱۰- مساعدت حقوقي: دفاع از

په هر پړاو کې د بېوزله مظنون، تورن، محکوم عليه يا مجني عليه له حقوقو څخه دفاع او په کورنيو قضايو کې د بېوزله اطفالو او بنځو او مجني عليه له حقوقو څخه دفاع او هغوی ته د وړيا حقوقي خدمتونو وړاندې کول دي.

۱۱- حقوقي مساعد: هغه مدافع وکیل دی چې د دې مقررې د حکمونو په پام کې نيولو سره د عدلي تعقيب په هر پړاو کې د بېوزله مظنون، تورن، محکوم عليه يا مجني عليه له حقوقو څخه په جزايي قضايو کې او د بېوزله اطفالو او بنځو له حقوقو څخه په کورنيو قضيو کې دفاع کوي.

۱۲- اعتبارليک لرونکې نا دولتي مؤسسه: د اقتصاد په وزارت کې ثبت شوی نا دولتي بنسټ دی چې حقوقي مساعدت او حقوقي خدمتونه، د دې مقررې له حکمونو سره سم د حقوقي مساعدت د صندوق له وجوهو څخه، وړاندې کوي.

۱۳- اعتبارليک نه لرونکې نا دولتي مؤسسه: په اقتصاد وزارت کې

حقوق مظنون، متهم، محکوم عليه يا مجني عليه بی بضاعت در هر مرحله از تعقيب عدلی و دفاع از حقوق اطفال و زنان بی بضاعت و مجنی عليه در قضايای خانواده گي و ارائه خدمات حقوقي رایگان به آنها می باشد.

۱۱- مساعد حقوقي: وکیل مدافعي است که با نظر داشت احکام این مقررہ در قضايای جزايی از حقوق مظنون، متهم، محکوم عليه يا مجني عليه بی بضاعت در هر مرحله از تعقيب عدلی و در قضايای خانواده گي از حقوق اطفال و زنان بی بضاعت دفاع می نماید.

۱۲- مؤسسه غیر دولتی دارای اعتبار نامه: نهاد غیر دولتی ثبت شده در وزارت اقتصاد است که مساعدت حقوقي و خدمات حقوقي را، مطابق احکام این مقررہ از وجوه صندوق مساعدت حقوقي، ارائه می نماید.

۱۳- مؤسسه غیر دولتی فاقد اعتبار نامه: نهاد غیر دولتی

ثبت شوی نا دولتي بنسټ دی چې حقوقي مساعدت او حقوقي خدمتونه په خپل لاس کې له شته مالي سرچینو څخه، وړاندې کوي.

۱۴- حقوقي مشوره: د یوې قضیې د ماهیت او شکلیاتو په هکله حقوقي نظریه ده چې د حقوقي مساعد په واسطه وړاندې کېږي.

۱۵- مدافع وکیل: هغه شخص دی چې د دفاع وکالت د جواز لرونکی وي او د هغه نوم د مدافع وکیلانو د انجمن د برحاله مدافع وکیلانو په نوملړ کې شامل او د مدافع وکیلانو د قانون او د دې مقرري له حکمونو سره سم، بېوزله اشخاصو ته حقوقي مساعدت وړاندې کوي.

د تطبیق مرجع

څلورمه ماده:

(۱) د عدلیې وزارت د دې مقرري د حکمونو د تطبیق مرجع ده.

(۲) د حقوقي مساعدتونو اداره په دې مقرره کې د درج شوو موخو د تحقق

ثبت شده در وزارت اقتصاد است که مساعدت حقوقي و خدمات حقوقي را از منابع مالی دست داشته خود، ارائه می نماید.

۱۴- مشوره حقوقي: نظریه حقوقي در مورد ماهیت و شکلیات یک قضیه است که توسط مساعد حقوقي ارائه می گردد.

۱۵- وکیل مدافع: شخصی است که دارای جواز وکالت دفاع بوده و اسم وی در فهرست وکلای مدافع برحال انجمن وکلای مدافع شامل و مطابق احکام قانون وکلای مدافع و این مقرره به اشخاص بی بضاعت، مساعدت حقوقي را ارائه می نماید.

مرجع تطبیق

ماده چهارم:

(۱) وزارت عدلیه مرجع تطبیق احکام این مقرره، می باشد.

(۲) اداره مساعدت های حقوقي به منظور تحقق اهداف مندرج این

په منظور د عدلي وزارت په چوکاټ کې فعاليت کوي.

د حقوقي مساعدت غوښتنليک

پنځمه ماده:

(۱) بېوزله شخص کولی شي، د عدلي تعقيب په ټولو پړاوونو کې له نيولو سره سم يا د تور په انتساب، د حقوقي مساعدت له وړاندې کوونکو مراجعو څخه د حقوقي مساعدت، غوښتنه وکړي.

(۲) د بېوزلي له ابتدايي او تکميلي فورمي سره سم، د حقوقي مساعدت غوښتنه صورت مومي.

دوه يم فصل

د حقوقي مساعدت وړاندې

کول

د حقوقي مساعدت وړاندې

کوونکي مراجع

شپږمه ماده:

(۱) حقوقي مساعدت د لاندې مراجعو له لارې د حقوقي مساعدتونو د عالي

مقررې در چوکاټ وزارت عدليه فعاليت می نماید.

درخواست مساعدت حقوقي

ماده پنجم:

(۱) شخص بی بضاعت می تواند، به مجرد گرفتاری یا انتساب اتهام در تمام مراحل تعقيب عدلي، مساعدت حقوقي را از مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقي، درخواست نماید.

(۲) در خواست مساعدت حقوقي مطابق فورمه ابتدائي و تکميلي بی بضاعتي، صورت می گیرد.

فصل دوم

ارائه مساعدت

حقوقي

مراجع ارائه کننده مساعدت

حقوقي

ماده ششم:

(۱) مساعدت حقوقي از طريق مراجع ذيل تحت نظر کميسيون عالي

- کمپسيون ترنظر لاندې، وړاندې کړي:
- ۱- د حقوقي مساعدتونو اداره.
  - ۲- د مدافع وکیلانو د انجمن مدافع وکیلان.
  - ۳- نادولتي اعتبارليک لرونکي مؤسسې او حقوقي شرکتونه.
  - ۴- اعتبارليک نه لرونکي نا دولتي مؤسسې.
  - ۵- د حقوقي کلينیکونو مدافع وکیلان.
- (۲) نادولتي مؤسسې د اعتبارليک له ترلاسه کولو وروسته د حقوقي مساعدتونو د صندوق له جوړو څخه په گټې اخيستني سره او حقوقي شرکتونه دکمپسيون په دارالانشاء کې له ثبت څخه وروسته کولی شي، حقوقي مساعدت د حقوقي مساعدتونو له عالي کمپسيون سره د داوطلبې او د قرارداد د عقد پربنسټ، ددې مقرري له حکمونو سره سم، وړاندې کړي.
- (۳) اعتبارليک نه لرونکي نا دولتي مؤسسې کولی شي، حقوقي مساعدت په لاس کې له شته وو مالي سرچينو
- مساعدت های حقوقي، ارائه می گردد:
- ۱- اداره مساعدت های حقوقي.
  - ۲- وکلای مدافع انجمن وکلای مدافع.
  - ۳- مؤسسات غير دولتي دارای اعتبار نامه و شرکت های حقوقي.
  - ۴- مؤسسات غير دولتي فاقد اعتبار نامه.
  - ۵- وکلای مدافع کلينیک های حقوقي.
- (۲) مؤسسات غير دولتي بعد از دریافت اعتبار نامه با استفاده از وجوه صندوق مساعدت های حقوقي و شرکت های حقوقي بعد از ثبت در دارالانشای کمپسيون می توانند، مساعدت حقوقي را به اساس داوطلبې و عقد قرار داد با کمپسيون عالی مساعدت های حقوقي، مطابق احکام این مقررره، ارائه نمایند.
- (۳) مؤسسات غير دولتي فاقد اعتبار نامه می توانند، مساعدت حقوقي را از منابع مالی

دست داشته خویش مطابق احکام قانون وکلای مدافع و این مقررہ، ارائه نمایند.

(۴) استفاده از دیتابیس و نظارت از فعالیت مراجع مندرج فقره (۱) این ماده طبق طرز العمل مربوط صورت می گیرد.

(۵) مراجع مندرج فقره (۱) این ماده مکلف اند، گزارش اجراءات خود را طبق احکام این مقررہ از طریق دارالانشاء به کمیسیون عالی مساعدت های حقوقی ارائه نمایند.

(۶) اعتبار نامه در صورتی از طرف کمیسیون به مؤسسات غیر دولتی اعطاء می گردد که در دارالانشاء کمیسیون ثبت گردیده باشند.

(۷) شرکت های حقوقی در صورتی در داوطلبی شرکت نموده می توانند که در دارالانشاء کمیسیون ثبت و از طرف کمیسیون تأیید گردیده باشند.

خچه د مدافع وکیلانو قانون او د دې مقررې له حکمونو سره سم، وړاندې کړي.

(۴) له دېتایس خچه کته اخیستنه او د دې مادي په (۱) فقره کې د درج شوو مراجعو له فعالیت خچه خارنه د اړوندې کړنلارې له مخې صورت مومي.

(۵) د دې مادي په (۱) فقره کې درج شوې مراجع مکلفې دي، د خپلو اجراءاتو رپوټ ددې مقررې له حکمونو سره سم، د دارالانشاء له لارې د حقوقي مساعدتونو عالي کمېسیون ته وړاندې کړي.

(۶) اعتبارلیک په هغه صورت کې د کمېسیون له لوري نادولتي مؤسسو ته ورکول کېږي چې د کمېسیون په دارالانشاء کې ثبت شوي وي.

(۷) حقوقي شرکتونه په هغه صورت کې په داوطلبی کې گډون کولی شي چې د کمېسیون په دارالانشاء کې ثبت او د کمېسیون له لوري تأیید شوي وي.

(۸) د اعتبارلیک په صادرولو او په ثبت پورې اړوندې چارې، د هغې کړنلارې له مخې تنظیمېږي، چې د کمېسیون له لوري تصویبېږي.

د حقوقي مساعدت د وړاندې کولو

د لومړیتوب حق

اوومه ماده:

(۱) ددې مقرري په شپږمه ماده کې درج شوې مراجع مکلفې دي، د حقوقي مساعدتونو د وړاندې کولو او د حقوقي مساعد د ټاکلو په وخت کې د لاندې اشخاصو لپاره د لومړیتوب حق رعایت کړي:

۱- د استحقاق له تثبیت پرته د کړونې یا جنسي تیري د جرمونو قرباني.

۲- په جزایي قضیو کې بېوزله طفل، بنځه، مجني علیه، معلولیت لرونکي اشخاص، بېرته راستنېدونکي او کورني بېخایه شوي.

۳- د بېوزله طفل او شخې لپاره په کورنيو قضیو کې.

(۲) د حقوقي مساعدینو په تنظیم او

(۸) امور مربوط به صدور اعتبار نامه و ثبت، طبق طرز العمل که از طرف کمیسیون تصویب می شود، تنظیم می گردد.

حق اولویت ارائه مساعدت

حقوقي

ماده هفتم:

(۱) مراجع مندرج ماده ششم این مقررہ مکلف اند، حین ارائه مساعدت های حقوقي و تعیین مساعد حقوقي برای اشخاص ذیل حق اولویت را رعایت نمایند:

۱- قربانی جرایم شکنجه یا تجاوز جنسی بدون تثبیت استحقاق.

۲- طفل، زن، مجني علیه، اشخاص دارای معلولیت، عودت کننده و بیجا شده داخلی بی بضاعت در قضایای جزائی.

۳- برای طفل و زن بی بضاعت در قضایای خانواده گی.

(۲) امور مربوط به تنظیم و

لارښوونې او د حقوقي مساعدت لږمړيتوب ورکولو کې د توازن په ساتلو پورې اړوندې چارې، د هغه لارښود په واسطه تنظيمېږي چې د حقوقي مساعدتونو د عالي کمېسيون له لوري تصويبېږي.

د حقوقي مساعدت د مستحق

شخص حقوق

اټمه ماده:

د حقوقي مساعدت د ترلاسه کولو مستحق شخص، د لاندې حقوقو لرونکی دی:

۱- له هر ډول توپير پرته حقوقي مساعدت ته برابر لاسرسی.

۲- د عدلي تعقيب په هر پړاو کې له حقوقي سملاسي او اغېزمن مساعدت څخه برخمن کېدل.

۳- د انساني کرامت او بشري حقوقو رعايت.

۴- د حقوقي مساعدت او حقوقي خدمتونو د وړاندې کولو له څرنگوالي څخه شکايت.

رهنمايي مساعدين حقوقي و حفظ توازن در اولويت بندي مساعدت حقوقي، توسط رهنمودی تنظيم می گردد که از طرف کمیسیون عالی مساعدت های حقوقي تصویب می شود.

حقوق شخص مستحق مساعدت

حقوقی

ماده هشتم:

شخص مستحق دریافت مساعدت حقوقي، دارای حقوق ذیل می باشد:

۱- دسترسی مساویانه به مساعدت حقوقي بدون هر نوع تبعیض.

۲- برخورداری از مساعدت فوری و مؤثر حقوقي در هر مرحله از تعقيب عدلي.

۳- رعايت کرامت انسانی و حقوق بشری.

۴- شکايت از چگونگی ارائه مساعدت حقوقي و خدمات حقوقي.

رسمي جریده

۱۳۹۸/۶/۲۴

مسلل نمبر (۱۳۵۵)

۵- حق داشتن، رد یا تعویض مساعد حقوقی.

۶- سایر حقوق مندرج قانون وکلای مدافع و این مقررہ.

مطالبه تعویض مساعد حقوقی

مادہ نهم:

مؤکل می تواند در صورت سهل انگاری و غفلت مساعد حقوقی در پیگیری قضیه وی، تعویض آن را از مرجع ارائه کننده مساعدت حقوقی، مطالبه نماید.

وظایف و مکلفیت های مساعد

حقوقی

مادہ دهم:

(۱) مساعد حقوقی دارای وظایف ذیل می باشد:

۱- ارائه مساعدت حقوقی برای مظنون، متهم یا محکوم علیه بی بضاعت و مجنی علیه و دفاع از حقوق اطفال و زنان بی بضاعت در قضایای خانواده گی.

۲- ارائه مشوره حقوقی به مظنون،

۵- د حقوقی مساعد د لرلو، ردولو یا بدلولو حق.

۶- د مدافع وکیلانو په قانون او په دې مقررہ کې درج شوي نور حقوق.

د حقوقی مساعد د بدلون غوښتنه

نهمه ماده:

مؤکل کولی شي د هغه د قضیې په تعقیبولو کې د حقوقی مساعد د بی پروایی او لټی په صورت کې، د هغه بدلون د حقوقی مساعدت له وړاندې کورونکو مراجعو څخه، وغواړي.

د حقوقی مساعد دندې او

مکلفیتونه

لسمه ماده:

(۱) حقوقی مساعد د لاندې دندو لرونکی دی:

۱- د بېوزله مظنون، تورن یا محکوم علیه او مجنی علیه لپاره د حقوقی مساعدت وړاندې کول او په کورنیو قضیو کې د بېوزله اطفالو او بنځو له حقوقو څخه دفاع.

۲- بېوزله مظنون، تورن یا

- محکوم علیه، اطفالو او بنخو ته د حقوقي مشورې وړاندې کول.
- ۳- د کشف، څیړنې او محاکمې په ټولو پړاوونو کې گډون او له مؤکل څخه په نیابت د ځواب وړاندې کول.
- ۴- د کشف، څیړنې او د مؤکل د محاکمې او د هغه د پایلو له بهیر څخه د اطلاعاتو لټول او ترلاسه کول.
- ۵- د عدلي تعقیب په ټولو پړاوونو کې له اړوندو مراجعو څخه د مؤکل اړوند د جزائي دعوي د پانزو غوښتل.
- ۶- تر څارنې، توقیف یا حبس لاندې مؤکل سره کتنه، مفاهمه، مراسلات او مخابرات په هغه چاپیریال کې چې په هغه کې د مؤکل اسرار وساتل شي.
- ۷- له رېښتینولۍ او امانت داری سره د حقوقي مساعدت وړاندې کول او د مؤکل شخصیت ته درناوی.
- ۸- په قضایي غونډو کې گډون او په عدلي او قضایي مراجعو کې د نظم رعایتول.
- ۹- له هر ډول جنسیتي، ژبني، قومي، سمتي، منطقي، نژادي، گوندي او متهم یا محکوم علیه، زنان و اطفال بی بضاعت.
- ۳- اشتراک در تمام مراحل کشف، تحقیق و محاکمه و ارائه جواب به نیابت از موکل.
- ۴- جستجو و کسب اطلاعات از جریان کشف، تحقیق و محاکمه مؤکل و نتایج آن.
- ۵- مطالبه اوراق دعوی جزائي مربوط به مؤکل در تمام مراحل تعقیب عدلی از مراجع ذیربط.
- ۶- ملاقات، مفاهمه، مراسلات و مخابرات با مؤکل تحت نظارت، توقیف یا حبس در محیطی که در آن اسرار مؤکل حفظ شده بتواند.
- ۷- ارائه مساعدت حقوقي با صداقت و امانت داری و احترام به شخصیت مؤکل.
- ۸- اشتراک در جلسات قضایی و رعایت نظم در مراجع عدلی و قضایی.
- ۹- اجتناب از هر نوع تبعیض جنسیتی، لسانی، قومی، سمتي،

- منطوقی، نژادی، حزبی و مذهبی.
- ۱۰- خود داری از هر نوع مساعدت به جانب مقابل مؤکل.
- ۱۱- خود داری از هر نوع اعمالی که سبب معطل شدن بی موجب جریان تحقیق و محاکمه گردد.
- ۱۲- اخذ اسناد مؤکل، حفظ و استرداد آن به مؤکل در بدل سند کتبی.
- ۱۳- ثبت معلومات قضایای محول شده در دیتابیس مطابق احکام این مقرره.
- ۱۴- ارائه گزارش اجراءات کاری روزانه به مرجع مربوط.
- ۱۵- انجام سایر وظایف، مطابق احکام این مقرره.
- (۲) مساعد حقوقی در اجراءات مسلکی خود مستقل می باشد.
- مطالبه اسناد و معلومات
- ماده یازدهم:
- مساعد حقوقی مکلف است، معلومات و اسناد مربوط به قضیه را از مؤکل
- مذهبی توپیر خنجه ډډه کول.
- ۱۰- د مؤکل مقابل خوا ته له هر ډول مساعدت خنجه ډډه کول.
- ۱۱- له هر ډول هغو اعمالو خنجه ډډه کول چې بې موجه د تحقیق او محاکمې د بهیر د خنډېدو لامل شي.
- ۱۲- د لیکلي سند په بدل کې د مؤکل د سندونو اخیستل، ساتل او مؤکل ته د هغو استرداد.
- ۱۳- د دې مقرري له حکمونو سره سم په ډېتابیس کې د محول شوو قضیو د معلوماتو ثبتول.
- ۱۴- اړونده مرجع ته د ورځنیو کاری اجراءاتو د رپورت وړاندې کول.
- ۱۵- د دې مقرري له حکمونو سره سم، د نورو دندو ترسره کول.
- (۲) حقوقي مساعد په خپلو مسلکي اجراءاتو کې خپلواک دی.
- د سندونو او معلوماتو غوښتل
- یوولسمه ماده:
- حقوقي مساعد مکلف دی، له خپل مؤکل او اړوندو مراجعو خنجه په قضیې

پورې اړوند معلومات او سندونه، وخواړي. د يادو مراجعو له لوري د سندونو د نه وړاندې کولو په صورت کې، حقوقي مساعد مکلف دی، موضوع د حقوقي مساعدتونو د عالي کمېسیون دارالانشاء ته خبر ورکړي.

درېم فصل

د حقوقي مساعدتونو عالي

کمېسیون

د حقوقي مساعدتونو د عالي

کمېسیون ترکیب

دوولسمه ماده:

(۱) د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو له فعالیت څخه د رهبري، همغږي او څارني په منظور د حقوقي مساعدتونو عالي کمېسیون چې په دې مقرره کې د کمېسیون په نامه یادېږي، په لاندې ترکیب سره رامنځته کېږي:

۱- د عدليې وزیر د رئیس په توګه.

۲- د قضائیه قوې د ادارې لوی آمر د

خود و مراجع مربوط، مطالبه نماید. در صورت عدم ارائه اسناد از طرف مراجع مذکور، مساعد حقوقي مکلف است، موضوع را به دارالانشای کمېسیون عالي مساعدت های حقوقي، اطلاع دهد.

فصل سوم

کمېسیون عالي مساعدت های

حقوقي

ترکیب کمېسیون عالي

مساعدت های حقوقي

ماده دوازدهم:

(۱) به منظور رهبري، هماهنگي و نظارت از فعالیت مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقي، کمېسیون عالي مساعدت های حقوقي که در این مقرره به نام کمېسیون یاد می شود، به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- وزیر عدلیه به حیث رئیس.

۲- آمر عمومی اداری قوه قضائیه به

رسمي جریده

مسلل نمبر (۱۳۵۵)

۱۳۹۸/۶/۲۴

۳- معاون لوی څارنوالی به حیث	غړي په توګه.
عضو.	۳- د لوی څارنوالی. مرستیال د غړي په
۴- عضو کمیسیون مستقل	توګه.
حقوق بشر افغانستان به حیث	۴- د افغانستان د بشر د حقوقو
عضو.	د خپلواک کمیسیون غړی د غړي په
۵- معین مالی وزارت مالیه به حیث	توګه.
عضو.	۵- د مالیې وزارت معین د غړي په
۶- معین امنیتي وزارت امور داخله به	توګه.
حیث عضو.	۶- د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین
۷- معین علمی وزارت تحصیلات	د غړي په توګه.
عالی به حیث عضو.	۷- د لوړو زده کړو وزارت علمی
۸- معین وزارت امور زنان به حیث	معین د غړي په توګه.
عضو.	۸- د بنځو چارو وزارت معین د غړي
۹- معاون اداره ارګانهای محلی به	په توګه.
حیث عضو.	۹- د سیمه ییزو ارګانونو د ادارې
۱۰- رئیس عمومی اداره	مرستیال د غړي په توګه.
مساعدت های حقوقی به حیث عضو.	۱۰- د حقوقی مساعدتونو د ادارې
۱۱- رئیس عمومی انسیتوت	لوی رئیس د غړي په توګه.
امور قانونگذاری و تحقیقات	۱۱- د قانون جـورونې
علمی _ حقوقی به حیث عضو.	او علمی _ حقوقی څېړنو د چارو
۱۲- معاون ریاست عمومی امنیت ملی	د انسیتوت لوی رئیس د غړي په توګه.
به حیث عضو.	۱۲- د ملي امنیت د لوی ریاست
	مرستیال د غړي په توګه.

۱۳- رئيس انجمن وكلاى مدافع به
حيث عضو.

۱۴- چهار عضو از مؤسسات
غير دولتى ارائه كننده
مساعدت هاى حقوقى (دو مرد و دو
زن) به حيث اعضاء.

۱۵- آمر دارالانشاى كميسيون به
حيث منشى.

(۲) طرز تعيين اعضاء مؤسسات
غير دولتى، مندرج جزء ۱۴
فقرة (۱) اين ماده، نحوه فعاليت و
تدوير جلسات كميسيون، طبق
طرزالعملى تنظيم مى شود
كه از طرف دارالانشاى
كميسيون ترتيب و از طرف كميسيون
تصويب مى گردد.

وظايف و صلاحيت هاى

كميسيون

ماده سيزدهم:

كميسيون داراى وظايف و
صلاحيت هاى ذيل مى باشد:

۱- تصويب استراتيژى، پلان،

۱۳- د مدافع وكيانو انجمن رئيس د
غري په توگه.

۱۴- د حقوقى مساعدتونو د وړاندې
كوكونكو مراجعو له نا دولتي مؤسسو
خخه څلور غري (دوه نارينه او دوه
بنځينه) د غرو په توگه.

۱۵- دكمپسيون د دارالانشاء آمر
د منشي په توگه.

(۲) د دې مادې د (۱) فقرې په ۱۴
جزء کې درج شوو نا دولتي مؤسسو د
غرو د ټاکنې ډول، د کمپسيون
د فعاليت او د غونډو دجوړولو ډول له
هغې کړنلارې سره سم، تنظيمېږي چې
د کمپسيون د دارالانشاء له لوري
ترتيب او د کمپسيون له لوري
تصويبېږي.

د کمپسيون دننډې او

واکونه

ديارلسمه ماده:

كمپسيون د لاندې دندو او واكونو
لرونكى دى:

۱- د استراتيژى، پلان، كړنلارو،

- لارینودونو او د بپوزلی د فورمو تصویب.
- ۲- د دې مقرري د تعدیل د طرحي د وړاندیز تأیید.
- ۳- د کمپسیون د دارالانشاء په واسطه د څارني د رپوت پربنسټ نا دولتي مؤسسو ته د اعتبار لیک ورکول او د هغه لغو.
- ۴- په دې مقرره کې د درج شوو حکمونو سره سم، نا دولتي مؤسسو او حقوقي شرکتونو سره د قرارداد عقد او د هغوی فسخ.
- ۵- د حقوقي مساعدت د صندوق رامنځته کول او د هغه مدیریت.
- ۶- د حقوقي مساعدت صندوق ته د مالي مرستو جلب.
- ۷- له بررسی څخه وروسته د حقوقي مساعدینو د شکایتونو په هکله د کمپسیون د دارالانشاء له لوري تصمیم نیول.
- ۸- د حقوقي مساعدت د وړاندې کوونکو مراجعو له اجراآتو څخه د رپوت اوربدنه.
- طرزالعمل ها، رهنمود ها و فورمه های بی بضاعتی.
- ۲- تأیید پیشنهاد طرح تعدیل این مقررہ.
- ۳- اعطای اعتبار نامه به مؤسسات غیر دولتی و لغو آن به اساس گزارش نظارتی توسط دارالانشای کمسیون.
- ۴- عقد قرارداد با مؤسسات غیر دولتی و شرکت های حقوقی و فسخ آن مطابق احکام مندرج این مقررہ.
- ۵- ایجاد صندوق مساعدت حقوقی و مدیریت آن.
- ۶- جلب کمک های مالی به صندوق مساعدت حقوقی.
- ۷- اتخاذ تصمیم در مورد شکایات مساعدین حقوقی بعد از بررسی از طرف دارالانشای کمسیون.
- ۸- استماع گزارش از اجراآت مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقی.

۹- وضع طرز العمل نظارتی به منظور نظارت از اجراءات مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقی در مراحل مختلف تعقیب عدلی.

۱۰- حصول اطمینان از ارائه به موقع و مؤثر مساعدت حقوقی به مظنونین، متهمین و محکومین بی بضاعت.

۱۱- حصول اطمینان از انجام اجراءات و فعالیت‌های دارالانشای کمیسیون و مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقی در مطابقت با احکام قانون و این مقررہ.

اعلان داوطلبی

مادہ چهاردهم:

(۱) به منظور تضمین کیفیت ارائه مساعدت حقوقی و خدمات حقوقی مؤثر و مفید برای مظنون، متهم یا محکوم علیه بی بضاعت و یا مجنی علیه و طفل و زن بی بضاعت

۹- د عدلی تعقیب په بېلا بېلو پړاوونو کې د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو له اجراءاتو څخه د څارنې په منظور د څارنيزې کړنلارې وضع.

۱۰- بېوزلو مظنونينو، تورنو او محکومينو ته په وخت او اغېزمن حقوقي مساعدت له وړاندې کولو څخه د ډاډ تر لاسه کول.

۱۱- د کمپسيون د دارالانشاء او د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو د اجراءاتو او فعاليتونو له تر سره کولو څخه د قانون او د دې مقررې له حکمونو سره په مطابقت کې د ډاډ تر لاسه کول.

د داوطلبی اعلان

څوارلسمه ماده:

(۱) په ټول هېواد کې د بېوزله مظنون، تورن یا محکوم علیه او یا بېوزله مجنی علیه او طفل او بنځې لپاره د اغېزمن او ګټور حقوقي مساعدت او حقوقي خدمتونو د وړاندې کولو

د کیفیت د تضمین په منظور د کمپسیون دارالانشاء د حقوقی مساعدت وړاندې کول د قانون له حکمونو سره سم، اعلان او د نا دولتي مؤسسو او حقوقی شرکتونو ته بلنه ورکوي تر څو په داوطلبی کې گاهون وکړي.

(۲) د کمپسیون دارالانشاء، د نا دولتي مؤسسو او حقوقی شرکتونو د وړاندیزونو د تر لاسه کولو وروسته تر بررسی لاندې نیسي او د تصمیم نیونې په غرض یې کمپسیون ته وړاندې کوي. (۳) کمپسیون، د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي وړاندیزونه ارزوي او نا دولتي مؤسسې او حقوقی شرکتونه په هغه صورت کې د داوطلبی گټونکي اعلانوي چې په شرط پانه کې یې د درج شوو شرطونو ژمنه کړې وي.

د داوطلبی د گټلو شرطونه

پنځلسمه ماده:

د داوطلبی گټونکي نا دولتي مؤسسې او حقوقی شرکتونه په شرط پانه کې

در سرتاسر کشور، دارالانشای کمیسیون ارائه مساعدت حقوقی را مطابق احکام قانون اعلان و از مؤسسات غیر دولتی و شرکت های حقوقی دعوت می نماید تا در داوطلبی شرکت نمایند.

(۲) دارالانشای کمیسیون، پیشنهادات مؤسسات غیر دولتی و شرکت های حقوقی را بعد از دریافت مورد بررسی قرارداد و غرض اتخاذ تصمیم به کمیسیون ارائه می نماید.

(۳) کمیسیون پیشنهادات مندرج فقره (۲) این ماده را ارزیابی نموده و مؤسسات غیر دولتی و شرکت های حقوقی را در صورتی برنده داوطلبی اعلان می نماید که شرایط مندرج شرطنامه را تعهد نموده باشند.

شرایط برنده داوطلبی

ماده پانزدهم:

مؤسسات غیر دولتی و شرکت های حقوقی برنده داوطلبی

د درج شوو شرطونو د ژمنې سربیره
د لاندې شرطونو لرونکې هم وي:

۱- د تقينې سندونو سره سم د فعاليت
حق ولري.

۲- د څارنيز سيستم رامنځته کول،
د حقوقي مساعدت د دوسيو مديريت،
د حقوقي مساعدت له ډيتابيس څخه
گټه اخيستنه او د حقوقي مساعدتونو
د ادارې سيستم ته د ورته نورو شرطونو
ژمنه وکړي.

د قرارداد عقد

شپاړسمه ماده:

(۱) کمپسيون، د داوطلبې گټونکي
د نا دولتي مؤسسو او حقوقي شرکتونو
له تشخيص څخه وروسته
د حقوقي مساعدت د وړاندې کولو
قرارداد له هغو سره عقد کوي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج
شوی قرارداد، هغه وخت عقد کېدای
شي چې د قانون او د دې مقرري له
حکمونو سره سم، داوطلبې صورت
موندلی وي.

بر علاوه تعهد شرایط مندرج شرطنامه
دارای شرایط ذیل نیز باشند:

۱- مطابق به اسناد تقينې حق فعاليت
را داشته باشند.

۲- ايجاد سيستم نظارتی و مديريت
دوسيه های مساعدت حقوقي، استفاده
از ډيتابيس مساعدت حقوقي و ساير
شرایط مشابه به سيستم
اداره مساعدت های حقوقي را تعهد
نمایند.

عقد قرار داد

ماده شانزدهم:

(۱) کمپسيون بعد از تشخيص
مؤسسات غير دولتي و شرکت های
حقوقي برنده داوطلبی، قرار داد ارائه
مساعدت حقوقي را با
آنها عقد می نماید.

(۲) قرار داد مندرج فقره (۱)
این ماده، زمانی عقد شده
می تواند که مطابق
احکام قانون و این مقرره
داوطلبی صورت گرفته باشد.

(۳) شرایط مربوط به قرارداد، حقوق و وجایب طرفین در فورم مربوط به قرار داد، درج می گردد.

(۴) قرارداد مندرج فقره (۱) این ماده طبق طرزالعملی عقد می گردد که از طرف کمیسیون تصویب می شود.

لغو اعتبار نامه و فسخ

قرارداد

ماده هفدهم:

اعتبار نامه و قرار داد در حالات ذیل از طرف کمیسیون، لغو می گردد:

۱- تخلف از شرایط مندرج ماده پانزدهم این مقرر.

۲- موجودیت شکایت موجه.

۳- سوء استفاده از صلاحیت های قانونی.

۴- عدم ثبت قضایا در دیتابیس.

۵- تثبیت اهمال یا غفلت مساعدين حقوقی مربوط.

(۳) د قراردادي په تړاو شرطونه، د لورو حقوق او وجيبي قرارداد پورې اړوند فورم کې درجېږي.

(۴) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی قرارداد د هغې کړنلارې سره سم عقد کېږي چې د کمېسیون له لوري تصویبېږي.

د اعتبار لیک لغو او د قرارداد

فسخ

اوولسمه ماده:

اعتبار لیک او قرارداد په لاندې حالتونو کې د کمیسیون له لوري لغو کېږي:

۱- د دې مقررې په پنځلسمه ماده کې له درج شوو شرطونو څخه سرغړونه.

۲- د موجه شکایت شتون.

۳- له قانوني واکونو څخه ناوړه ګټه اخیستنه.

۴- په دیتابیس کې د قضیو نه ثبت.

۵- د اړوند حقوقي مساعدينو د بي پروائی یا غفلت تثبیتول.

د څارنې واک

اتلسمه ماده:

(۱) د کمپسيون دارالانشاء د دې مقررې د شپږمې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو مراجعو د حقوقي مساعدت له وړاندې کولو څخه د کمپسيون د تصميم پربنسټ د اړوندې کړنلارې سره سم، په لاندې مواردو کې څارنه کوي:

۱- له نا دولتي مؤسسو او هغو حقوقي شرکتونو څخه څارنه چې د کمپسيون له لوري يې اعتبار ليک تر لاسه کړی او له هغو سره قرارداد عقد شوی دی.

۲- د اعتبار ليک د نه لرونکو نا دولتي مؤسسو له فعاليت څخه څارنه.

۳- د حقوقي کلينیکونو او حقوقي دستيارانو د حقوقي خدمتونو له عرضې څخه څارنه.

۴- د هغو حقوقي مساعدت له وړاندې کولو څخه څارنه چې د مدافع وکیلانو په واسطه د مدافع وکیلانو د قانون له حکمونو سره سم صورت مومي.

صلاحیت نظارت

ماده هجدهم:

(۱) دارالانشای کمپسيون از ارائه مساعدت حقوقي مراجع مندرج فقره (۱) ماده ششم این مقررہ به اساس تصميم کمپسيون مطابق طرز العمل مربوط در موارد ذیل نظارت می نماید:

۱- نظارت از مؤسسات غير دولتي و شرکت های حقوقي که از طرف کمپسيون اعتبار نامه دریافت نموده و با آنها عقد قرار داد گردیده است.

۲- نظارت از فعاليت مؤسسات غير دولتي فاقد اعتبار نامه.

۳- نظارت از عرضه خدمات حقوقي کلينیک های حقوقي و دستياران حقوقي.

۴- نظارت از ارائه مساعدت حقوقي که توسط وکلای مدافع، مطابق احکام قانون وکلای مدافع صورت می گیرد.

۵- په ډیټابیس کې د حقوقي مساعدت په تړاو د قضیو له ثبت څخه څارنه.
 (۲) د کمپسیون دارالانشاء، د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو د مراجعو د سرغړونې د تثبیت په صورت کې کمپسیون ته د هغې رپوټ وړاندې کوي.

انظباطی مؤیده

نولسمه ماده:

(۱) کمپسیون د اعتبار لیک لرونکو او یا اعتبار لیک نه لرونکو نا دولتي مؤسسو یا د حقوقي مساعدت وړاندې کونکو حقوقي شرکتونو یا هم حقوقي کلینیکونو د سرغړونې پر بنسټ رپوټ تر بررسی لاندې نیسي د سرغړونې د تأیید په صورت کې، له احوالو سره سم، مؤسسه، شرکت یا حقوقي کلینیک، په لاندې ډول تر تأدیب لاندې نیول کېږي:

۱- توصیه.

۲- اخطار.

۳- له احوالو سره سم، له

۵- نظارت از ثبت قضایای مربوط به مساعدت حقوقي در ډیټابیس.
 (۲) دارالانشای کمیسیون، در صورت تثبیت تخلف مراجع مندرج فقره (۱) این ماده گزارش آنرا به کمیسیون ارائه می نماید.

مؤیده انظباطی

ماده نهم:

(۱) کمیسیون گزارش مبنی بر تخلف مؤسسات غیر دولتي دارای اعتبار نامه و فاقد اعتبار نامه یا شرکت های حقوقي ارائه کننده مساعدت حقوقي یا هم کلینیک های حقوقي را مورد بررسی قرار داده در صورت تأیید تخلف، مؤسسه، شرکت یا کلینیک حقوقي را حسب احوال طور ذیل مورد تأدیب قرار می دهد:

۱- توصیه.

۲- اخطار.

۳- جریمه نقدی حسب احوال از

رسمي جریده

۱۳۹۸/۶/۲۴

مسلل نمبر (۱۳۵۵)

مبلغ پنجاه هزار (۵۰۰۰۰) افغانی
الی صد هزار (۱۰۰۰۰۰) افغانی.

(۲) مؤیده انطباطی مندرج
فقرة (۱) این ماده طور کتبی برای
مؤسسه یا شرکت و یا کلینیک
حقوقی متخلف ابلاغ می گردد.

(۳) هرگاه مساعد حقوقی
با جانب مقابل مؤکل خود
تبانی یا اسناد را تزویر نماید،
مطابق احکام قانون مورد تعقیب عدلی
قرار می گیرد.

دارالانشای کمیسیون

ماده بیستم:

(۱) به منظور پیشبرد امور اداری و
تخنیکی کمیسیون و تأمین ارتباط آن با
مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقی،
دارالانشای کمیسیون
در تشکیلات وزارت عدلیه،
تحت نظر کمیسیون، ایجاد
می گردد.

(۲) دارالانشای کمیسیون متشکل از

پنخوسو زرو (۵۰۰۰۰) افغانیو
شخه تر سلو زرو (۱۰۰۰۰۰) افغانیو
پورې نغدې جریمه.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج
شوې تادیبي مؤیدات په لیکلي ډول
سرغړونکې مؤسسې یا شرکت او یا
حقوقی کلینیک لپاره ابلاغېږي.

(۳) که چېرې حقوقی مساعد د خپل
مؤکل د مقابل لوري سره
لاس یو یا سندونه تزویر کړي، د قانون
له حکمونو سره سم، تر عدلي تعقیب
لاندي نیول کېږي.

د کمیسیون دارالانشاء

شلمه ماده:

(۱) د کمیسیون د اداري او تخنیکي
چارو د پرمخ بیولو او
د حقوقی مساعدت له وړاندې کوونکو
مراجعو سره د هغې د اړیکې د تأمینولو
په منظور عدلیې وزارت په تشکیل کې
د کمیسیون تر نظر لاندې د کمیسیون
دارالانشاء، رامنځته کېږي.

(۲) د کمیسیون دارالانشاء

لږ تر لږه د پنځو غړو څخه جوړه ده چې په حقوقي، مالي، مدیریتي، اړیکو، دیتابیس او څارنې په برخو کې خپلې دندې د کمپسیون تر نظر لاندې د حقوقي مساعدتونو د ادارې په همکارۍ تر سره کوي او اړونده رپوټ یې کمپسیون ته وړاندې کوي.

د کمپسیون د دارالانشاء دندې او واکونه

یو ویشتمه ماده:

(۱) د کمپسیون دارالانشاء د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د ستراتیژۍ، پلان، کړنلارو، لارښودونو او د بېوزلۍ د فورمو ترتیب او تدقیق او د تصویب لپاره یې کمپسیون ته د هغو وړاندې کول.

۲- د ولایتونو په تفکیک سره د حقوقي مساعدینو د نوملړ ترتیب او د پولیسو، څارنوالی، محکمو، محبسونو، توقیف خونو او د اطفالو د اصلاح او روزنې د مرکزونو د ادارو

حد اقل پنج عضو بوده که وظایف خود را در عرصه های حقوقی، مالی، مدیریتي، ارتباطات، دیتابیس و نظارت تحت نظر کمپسیون به همکاری اداره مساعدت های حقوقي انجام داده و گزارش مربوط را به کمپسیون ارائه می نماید.

وظایف و صلاحیت های دارالانشای کمپسیون

ماده بیست و یکم:

(۱) دارالانشای کمپسیون دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- ترتیب و تدقیق ستراتیژۍ، پلان، طرزالعمل ها، رهنمود ها و فورمه های بی بضاعتی و ارائه آنها جهت تصویب به کمپسیون.

۲- ترتیب فهرست مساعدین حقوقي با تفکیک ولایات و در اختیار قرار دادن آن به ادارات پولیس، څارنوالی، محاکم، محابس، توقیف خانه ها و مراکز

- په واک کې د هغو ورکول.
- ۳- د کمپسيون د غونډو په جوړولو پورې د اړوندو چارو تنظيم او د هغه د اداري چارو پرمخ بيول.
- ۴- د حقوقي مساعدت د هغو وړاندې کوونکو نا دولتي مؤسسو او حقوقي شرکتونو ثبت چې له داوطلبی وروسته له هغو سره قرارداد عقد کېږي او د کمپسيون له لوري اعتبار ليک تر لاسه کوي.
- ۵- د حقوقي مساعدت د وړاندې کوونکو مراجعو له لوري د حقوقي مساعدت د غوښتنې له رد څخه د راپيدا شوو شکايتونو بررسي.
- ۶- د ربعوارو څارنيزو پلانونو برابرول او د هغو اجراء.
- ۷- د حقوقي مساعدت له وړاندې کوونکو مراجعو څخه د ربعوارو رپوټونو راټولول او کمپسيون ته د هغو وړاندې کول.
- ۸- د حقوقي مساعدت د وړاندې کوونکو مراجعو د حقوقي مساعدينو
- اصلاح و تربيت اطفال.
- ۳- تنظيم امور مربوط به تدوير جلسات کمپسيون و پيشبرد امور اداري آن.
- ۴- ثبت مؤسسات غير دولتي و شرکت های حقوقي ارائه کننده مساعدت حقوقي که بعد از داوطلبی با آنها قرارداد عقد می گردد و از طرف کمپسيون اعتبار نامه دريافت می نمايند.
- ۵- بررسي شکايات ناشی از رد درخواست مساعدت حقوقي از طرف مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقي.
- ۶- تهیه پلان های نظارتی ربعوار و اجرای آن.
- ۷- جمع آوری گزارش های ربعوار از مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقي و ارائه آن به کمپسيون.
- ۸- نظارت و ارزيابی اجراءات و فعاليت های مساعدين حقوقي مراجع

- د اجراء تو او فعالیتونو څارنه او ارزونه.
- ۹- د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو په واسطه د حقوقي مساعدت له دپتاپيس او دوسيه بندي- څخه څارنه.
- ۱۰- د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو د حقوقي مساعدينو د مسلکي پوهې د کچې د لوړولو لپاره زده کړه ييز سيمينار، ورکشاپ او کورس جوړول.
- ۱۱- د بېوزله مظنون، تورن يا محکوم عليه لپاره د عدلي تعقيب په هر پړاو کې د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو په واسطه د حقوقي مساعدت له توظيف څخه ډاډ تر لاسه کول.
- ۱۲- د دندو د تر سره کولو په وخت کې له حقوقي مساعدينو سره د عدلي او قضايي مراجعو مسؤولينو له همکارۍ څخه ډاډ تر لاسه کول.
- ۱۳- په کورنيو قضيو کې د اطفالو او بنځو لپاره د حقوقي مساعدت د وړاندې کونکو مراجعو له لوري
- ارائه کوننده مساعدت حقوقي.
- ۹- نظارت از ديتايس و دوسيه بندي مساعدت حقوقي توسط مراجع ارائه کوننده مساعدت حقوقي.
- ۱۰- تدوير سيمينار، ورکشاپ و کورس آموزشی جهت ارتقای سطح دانش مسلکي مساعدين حقوقي مراجع ارائه کوننده مساعدت حقوقي.
- ۱۱- حصول اطمینان از توظيف مساعد حقوقي توسط مراجع ارائه کوننده مساعدت حقوقي در هر مرحله از تعقيب عدلي برای مظنون، متهم يا محکوم عليه بی بضاعت.
- ۱۲- حصول اطمینان از همکارۍ مسؤولين مراجع عدلي و قضايي با مساعدين حقوقي حين انجام وظايف.
- ۱۳- حصول اطمینان از توظيف مساعد حقوقي از طرف مراجع ارائه کوننده مساعدت

حقوقی برای اطفال و زنان در قضایای خانواده گی.

۱۴- جمع آوری احصائیه دقیق ارائه مساعدت حقوقی به مظنون، متهم یا محکوم علیه توسط مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقی در ختم هر سال و ارائه آن به کمیسیون.

۱۵- ارائه گزارش فعالیت های مربوط، به کمیسیون.

۱۶- انجام سایر وظایف که از طرف کمیسیون، محول می گردد.

(۲) وظایف و صلاحیت های مندرج اجزای ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، ۱۳ و ۱۴ فقره (۱) این ماده، مربوط به اداره مساعدت های حقوقی، توسط آن اداره صورت می گیرد.

د حقوقی مساعد له توظیف خخه داپ تر لاسه کول.

۱۴- د هر کال په پای کې د حقوقی مساعدت د وړاندې کوونکو مراجعو په واسطه مظنون، تورن یا محکوم علیه ته د حقوقی مساعدت د وړاندې کولو د کره احصایی راتولول او کمیسیون ته د هغې وړاندې کول.

۱۵- کمیسیون ته، د اړوند فعالیتونو د رپوتی وړاندې کول.

۱۶- د هغو نورو دندو ترسره کول چې د کمیسیون له لوري، محول کېږي.

(۲) د دې مادې د (۱) فقرې په ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، ۱۳ او ۱۴ جزونو کې د حقوقی مساعدتونو د ادارې اړوند درج شوې دندې او واکونه، د هغې ادارې په واسطه صورت مومي.

خلورم فصل

د حقوقي مساعدتونو د ادارې

دندې او واکونه

دندې او واکونه

دوه ويشتمه ماده:

د حقوقي مساعدتونو اداره او په ولايتونو کې د هغې اړوند آمریتونه د لاندې دندو او واکونو لرونکي دي:

۱- د بېوزلې د فورمې تر لاسه کول، برسي او د حقوقي مساعد د ټاکنې يا رد په هکله تصميم نيول.

۲- د دې مقررې له حکمونو سره سم، د حقوقي مساعد ټاکنه او توظيف.

۳- د حقوقي مساعدت له ديتاېس څخه ځکه اخیستنه.

۴- د اړوندو حقوقي مساعدينو له اجراتو څخه څارنه او د هغو له اجراتو څخه رپوټ اخیستل.

۵- د اړوندو حقوقي مساعدينو په واسطه د حقوقي مساعدتونو د وړاندې کولو د کره احصايې راپولول.

فصل چهارم

وظايف و صلاحيت های اداره

مساعدت های حقوقي

وظايف و صلاحيت ها

ماده بیست و دوم:

اداره مساعدت های حقوقي و آمریت های مربوط آن در ولايات دارای وظايف و صلاحيت های ذیل می باشند:

۱- دریافت فورمه بی بضاعتی، برسي و اتخاذ تصمیم در مورد تعیین مساعد حقوقي يا رد آن.

۲- تعیین و توظيف مساعد حقوقي مطابق احکام این مقررہ.

۳- استفاده از ديتاېس مساعدت حقوقي.

۴- نظارت از اجرات مساعدين حقوقي مربوط و اخذ گزارش از اجرات آنها.

۵- جمع آوری احصائيه دقيق ارائه مساعدت های حقوقي توسط مساعدين حقوقي مربوط.

- ۶- د مجني عليه لپاره او په مدني قضيو کې د بېوزلو اطفالو او ښځو لپاره د حقوقي مساعدت د وړاندې کولو په غرض د حقوقي مساعدت توظيف.
- ۷- د بېوزله مظنون، تورن يا محکوم عليه لپاره د عدلي تعقيب په هر پړاو کې د ټاکلي حقوقي مساعدت په واسطه د حقوقي مساعدت د وړاندې کولو په تړاو له عدلي او قضايي مراجعو څخه ډاډ تر لاسه کول.
- ۸- د دندو د تر سره کولو په وخت کې له اړوند حقوقي مساعدينو سره د عدلي او قضايي مراجعو د مسؤولينو له همکارۍ څخه ډاډ تر لاسه کول.
- ۹- په کورنيو قضيو کې د اطفالو او ښځو لپاره د ټاکل شوي حقوقي مساعدت په واسطه د حقوقي مساعدت د وړاندې کولو په تړاو له عدلي او قضايي مراجعو څخه ډاډ تر لاسه کول.
- ۱۰- د حقوقي مساعدتونو د ادارې د حقوقي مساعدينو د مسلکي پوهې د کچې د لوړولو لپاره، سيمينار، ورکشاپ، کورس او د زده کړه ييزې
- ۶- توظيف مساعدت حقوقي غرض اړائه مساعدت حقوقي برای مجني عليه و در قضايای مدني برای اطفال و زنان بی بضاعت.
- ۷- حصول اطمینان از مراجع عدلی و قضائی در رابطه به اړائه مساعدت حقوقي توسط مساعدت حقوقي تعیین شده، در هر مرحله از تعقيب عدلی برای مظنون، متهم یا محکوم عليه بی بضاعت.
- ۸- حصول اطمینان از همکارۍ مسؤولين مراجع عدلی و قضايی با مساعدين حقوقي مربوط حين انجام وظايف.
- ۹- حصول اطمینان از مراجع عدلی و قضائی در رابطه به اړائه مساعدت حقوقي توسط مساعدت حقوقي تعیین شده، برای اطفال و زنان در قضايای خانواده گي.
- ۱۰- تدوير سيمينار، ورکشاپ، کورس و برنامه آموزشی جهت ارتقای سطح دانش مسلکی مساعدين حقوقي اداره

برنامې جوړول.

۱۱- د وزارت مقام او کمېسيون ته، له اړوندو اجراآتو او فعاليتونو څخه رېعوار رپوټ وړاندې کول.

۱۲- د هغو نورو دندو تر سره کول چې د عدليې د وزير يا کمېسيون له لوري هغو ته محول کېږي.

د حقوقي مساعدتونو په اداره کې د حقوقي مساعد

استخدام

درويشتمه ماده:

(۱) هغه شخص د حقوقي مساعدتونو په اداره کې د حقوقي مساعد په توګه استخدامېدای شي چې د ملکي خدمتونو د کار کوونکو د قانون په درج شوو شرطونو سربېره، د مدافعو وکیلانو له انجمن څخه د دفاع د وکالت جواز لرونکی وي.

(۲) د دې مادې (۱) فقره کې د درج شوي حقوقي مساعد د دفاع د وکالت د جواز د نوي کولو لګښتونه د عدليې وزارت پر غاړه دي.

مساعدت های حقوقي.

۱۱- ارائه گزارش رېعوار از اجراآت و فعاليت های مربوط، به مقام وزارت و کمېسيون.

۱۲- انجام ساير وظايفي که از طرف وزير عدليه يا کمېسيون به آن محول می شود.

استخدام مساعد حقوقي
در اداره مساعدت های

حقوقي

ماده بیست و سوم:

(۱) شخصی به صفت مساعد حقوقي در اداره مساعدت های حقوقي استخدام شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی، دارای جواز وکالت دفاع از انجمن وکلای مدافع باشد.

(۲) مصارف تجدید جواز وکالت دفاع مساعد حقوقي مندرج فقره (۱) این ماده به عهده وزارت عدليه می باشد.

مادي امتياز

خلبريشتمه ماده:

(۱) د حقوقي مساعدتونو د ادارې رئيسان، آمران او مسلکي غړي په مياشتني معاش سرپرېره، د اضافي مادې امتياز مستحق هم دي چې اندازه يې د عدليې د وزير په وړاندیز او د ماليې وزارت په موافقه د جمهور رئيس له لوري ټاکل کېږي.

(۲) د حقوقي مساعدتونو د ادارې، د اداري کار کوونکو معاش د ملکي خدمتونو د کار کوونکو د قانون د حکمونو تابع دی.

د حقوقي مساعدتو توظيف

پنځه ويشتمه ماده:

(۱) که چېرې د بېوزلې د فورمې له بشپړېدو وروسته، تثبيت شي چې بېوزله مظنون، تورن يا محکوم عليه، طفل يا ښځه، د مدافع وکیل د استخدام ځواکمني نه لري، د څارن خونې، توقيف خونې، څارنوالی، محکمې، د اطفالو د اصلاح او روزنې

امتياز مادي

ماده بیست و چهارم:

(۱) رؤساء، آمرین و اعضای مسلکی اداره مساعدت های حقوقي علاوه بر معاش ماهوار، مستحق امتياز مادي اضافی نیز می باشند که اندازه آن به پیشنهاد وزیر عدلیه و موافقه وزارت مالیه از طرف رئیس جمهور تعیین می گردد.

(۲) معاش کارکنان اداری، اداره مساعدت های حقوقي تابع احکام قانون کارکنان خدمات ملکی می باشد.

توظيف مساعدت حقوقي

ماده بیست و پنجم:

(۱) هرگاه بعد از تکمیل فورمه بی بضاعتی، تثبیت گردد که مظنون، متهم، محکوم علیه، طفل یا زن بی بضاعت، توانایی استخدام وکیل مدافع را ندارد، مؤظفین نظارت خانه، توقيف خانه، څارنوالی، محکمه، مراکز اصلاح و

تربیت اطفال، وزارت امور زنان و اداره حقوق وزارت عدلیه، هر یک در ساحه مربوط مکلف اند، فورمه تکمیلی بی بضاعتی را غرض توظیف مساعد حقوقی به اداره مساعدت های حقوقی، راجع نمایند.

(۲) اداره مساعدت های حقوقی مکلف است، بعد از دریافت فورم تکمیلی بی بضاعتی مساعد حقوقی را توظیف نماید و در صورت عدم مطابقت آن با احکام این مقرر، آنرا رد نماید.

(۳) مراجع مندرج فقره (۱) این ماده می توانند، در صورت رد فورمه بی بضاعتی از طرف اداره مساعدت های حقوقی بنابر عدم موجودیت مساعد حقوقی، با سایر مؤسسات غیر دولتی و شرکت های حقوقی غرض توظیف مساعد حقوقی در تماس شوند. در این صورت مؤسسات غیر دولتی و شرکت های حقوقی مکلف اند، مساعد حقوقی

د مرکزونو، د بنخو د چارو وزارت او د عدلیې وزارت د حقوقو د ادارې مؤظفین، هر یو په اړونده ساحه کې مکلف دي، د بېوزلې بشپړتیايي فورمه د حقوقي مساعد د توظیف په غرض د حقوقي مساعدتونو ادارې ته راجع کړي.

(۲) د حقوقي مساعدتونو اداره مکلف دی، د بېوزلې د بشپړتیايي فورمې له تر لاسه کولو وروسته حقوقي مساعد توظیف کړي او د دې مقررې له حکمونو سره ئې د نـه مطابقت په صورت کې هغه رد کړي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې مراجع کولی شي، د حقوقي مساعد د نه شتون له امله د حقوقي مساعدتونو د ادارې له لوري د بېوزلې د فورمې د رد په صورت کې، د حقوقي مساعد د توظیف په غرض له نورو نا دولتي مؤسسو او حقوقي شرکتونو سره په اړیکه کې شي. په دې صورت کې نا دولتي مؤسسې او حقوقي شرکتونه مکلف دي، حقوقي مساعد

توظيف او له موضوع څخه د حقوقي مساعدتونو ادارې ته خبر ورکړي.

د حقوقي مساعدت د بيوزلۍ

د فورمې رد

شپږويشتمه ماده:

(۱) که چېرې د حقوقي مساعدتونو د وړاندې کولو مراجع د حقوقي مساعدتونو د بيوزلۍ فورمه رد کړي، مکلفې دي چې دليلونه يې په ليکلي ډول وړاندې کړي.

(۲) د دې مقرري د پنځه ويشتمې مادې په (۱) فقره کې درج شوې مراجع يا د بيوزلۍ غوښتونکي، د حقوقي مساعدتونو د بيوزلۍ د فورمې د رد په صورت کې کولای شي د کمېسيون دارالانشاء ته خپل شکايت وړاندې کړي.

(۳) د کمېسيون دارالانشاء د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوی شکايت د پنځو کاري ورځو په ترڅ کې بررسي کوي که چېرې د بيوزلۍ غوښتونکي، ورکوونکي، د حقوقي

را توظيف و از موضوع به اداره مساعدت های حقوقي اطلاع دهند.

رد فورمه بي بضاعتی مساعدت

حقوقي

ماده بیست و ششم:

(۱) هرگاه مراجع ارائه کننده مساعدت حقوقي، فورمه بي بضاعتی مساعدت حقوقي را رد نمایند، مکلف اند دلايل آن را طور کتبی ارائه کنند.

(۲) مراجع مندرج فقره (۱) ماده بیست و پنجم این مقرره يا درخواست کننده بی بضاعت، در صورت رد فورمه بي بضاعتی مساعدت حقوقي می توانند، شکايت خود را به دارالانشای کميسيون ارائه نمایند.

(۳) دارالانشای کميسيون، شکايت مندرج فقره (۲) این ماده را در خلال پنج روز کاری بررسی نموده و در صورتی که درخواست کننده بي بضاعت، مستحق

توظيف مساعد حقوقی باشد، تعیین مساعد حقوقی را برای وی پیشنهاد و در غیر آن شکایت را با ذکر دلایل رد و در مورد تصمیم اتخاذ می نماید، تصمیم دارالانشای کمیسیون در زمینه نهایی می باشد.

(۴) هرگاه فورمه بی بضاعتی مندرج فقره (۱) این ماده در نتیجه تعلل مرجع ارائه کننده مساعدت حقوقی رد شده باشد، دارالانشای کمیسیون برای درخواست کننده بی بضاعت، تعیین مساعد حقوقی را پیشنهاد و موضوع تعلل را غرض اتخاذ مؤیده تأدیبی برای مرجع تعلل کننده به کمیسیون، ارجاع می نماید.

تعویض یا رد مساعد حقوقی

ماده بیست و هفتم:

(۱) هرگاه مساعد حقوقی بعد از توظيف بنابر عذر موجه نتواند، وظیفه محوله را انجام دهد، برای مؤکل مساعد حقوقی دیگری،

مساعد د توظيف مستحق وي، د حقوقی مساعد تاکل هغه لپاره وړاندیز، او د هغه څخه پرته شکایت د دلیلونو له یادولو سره رد او په هکله یې تصمیم نیول کېږي. د کمیسیون د دارالانشاء تصمیم د هغه په هکله وروستی دی.

(۴) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې د بیوزلی فورمه د حقوقی مساعدت د وړاندې کوونکې مرجع د تعلل په پایله کې رد شوې وي، د کمیسیون دارالانشاء د بیوزلی غوښتونکي لپاره د حقوقی مساعد تاکل وړاندیز او د تعلل موضوع د تعلل کوونکې مرجع د تأدیبی مؤیدې د نیولو په غرض کمیسیون ته ارجاع کوي.

د حقوقی مساعد تعویض یا رد

اووه ویشتمه ماده:

(۱) که چېرې حقوقی مساعد د توظيف څخه وروسته سپارل شوې دنده د مؤجهو دلیلونو پر بنا، ترسره کړې نشي، د مؤکل لپاره بل حقوقی مساعد

توظيف کپري.

(۲) که چپري د حقوقي مساعد او مؤکل تر منځ د گټو تضاد شتون ولري يا مؤکل له حقوقي مساعد څخه راضي نه وي کولای شي حقوقي مساعد رد يا موضوع په ليکلي ډول د بل حقوقي مساعد د ټاکلو لپاره، د حقوقي مساعدت وړاندې کونکې مرجع ته خبر ورکړي.

(۳) د حقوقي مساعدت وړاندې کونکې مرجع د دې مادې په (۲) فقره کې په درج شوو مواردو کې مکلفه ده، حقوقي مساعد تعويض کړي. (۴) د حقوقي مساعد د تعويض يا رد، د بيوزلی د فورمې د بررسی ډول په هغې کړنلارې کې تنظيمېږي چې د کمېسيون له لوري تصويبېږي.

توظيف می شود.

(۲) هرگاه میان مساعد حقوقي و مؤکل تضاد منافع وجود داشته باشد يا مؤکل از مساعد حقوقي راضي نباشد می تواند، مساعد حقوقي را رد يا موضوع را طورکتي غرض تعيين مساعد حقوقي ديگر به مرجع ارائه کننده مساعدت حقوقي اطلاع دهد.

(۳) مرجع ارائه کننده مساعدت حقوقي در موارد مندرج فقره (۲) اين ماده مکلف است، مساعد حقوقي را تعويض نمايد.

(۴) طرز بررسی فورمه بی بضاعتی، تعويض يا رد مساعد حقوقي در طرزالعملی تنظيم می گردد که از طرف کمیسیون تصويب می شود.

فصل پنجم احكام متفرقه

تمويل صل صندوق

مساعدت حقوقي

ماده بيست و هشتم:

(۱) وزارت ماليه مكلف است، به منظور تمويل صندوق مساعدت حقوقي علاوه بر بودجه سالانه وزارت عدليه وجوه خاص را به صندوق مساعدت حقوقي، اختصاص دهد.

(۲) كميسيون و دارالانشای آن به منظور تمويل صندوق مساعدت حقوقي طرح مشخصی را ترتيب و در قسمت جمع آوری مساعدت های مالی دولت، مؤسسات و سازمان های بين المللی و اشخاص خیر اقدامات لازم را عملی می نمایند.

(۳) كميسيون از مصارف مالی مربوط به صندوق مساعدت حقوقي نظارت نموده و گزارش آنرا به وزارت ماليه و حكومت ارائه می نماید.

پنجم فصل متفرقه حكمونه

د حقوقي مساعدت د صندوق

تمويل

اته ويشتمه ماده:

د مالي وزارت مكلف دی، د حقوقي مساعدت د صندوق د تمويل په منظور د عدلي وزارت د كلنی بودجې سرپرته، خاص وجوه د حقوقي مساعدت صندوق لپاره ځانگړي كړي.

(۲) كميسيون او د هغه دارالانشاء د حقوقي مساعدت د صندوق د تمويل په منظور، مشخصه طرحه ترتيب او د دولت، بين المللي مؤسسو او سازمانونو او خیر اشخاصو د مالي مساعدتونو د راټولو په برخه کې لازم اقدامونه عملي كوي.

(۳) كميسيون د حقوقي مساعدت د صندوق اړوند مالي لگښتونو څخه څارنه كوي او د مالي وزارت او حكومت ته د هغو رپوټ وړاندې كوي.

د حقوقي مساعدت د صندوق له

اړوندو سرچينو څخه گټه اخيستنه

نهه ويستمه ماده:

(۱) د حقوقي مساعدت د صندوق له وجوهو څخه گټه اخيستنه له هغې کړنلارې سره سم چې د کمېسيون له لوري تصويبېږي، صورت مومي.

(۲) د کمېسيون غړي نشي کولای د حقوقي مساعدت له صندوق څخه پولي امتياز تر لاسه کړي.

(۳) د حقوقي مساعدتونو د ادارې د حقوقي مساعدينو ترانسپورتي او مخابراتي لگښتونه په هغه صورت کې د حقوقي مساعدت له صندوق څخه د اجراء وړ دي چې د کمېسيون له لوري تاييد شوي وي.

د لږ لگښت يا د حق الزحمې د

ورکړې په بدل کې د حقوقي

مساعدت وړاندې کول

دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې په هغو ځايونو کې چې مدافع وکیل شتون و نه لري، خو

استفاده از منابع مربوط به صندوق

مساعدت حقوقي

ماده بیست و نهم:

(۱) استفاده از وجوه صندوق مساعدت حقوقي مطابق طرزالعملی که از طرف کمیسیون تصویب می شود، صورت می گیرد.

(۲) اعضای کمیسیون نمی توانند از صندوق مساعدت حقوقي، امتياز پولي دریافت نمایند.

(۳) مصارف ترانسپورتي و مخابراتي مساعدین حقوقي اداره مساعدت های حقوقي در صورتی از صندوق مساعدت حقوقي قابل اجراء می باشد که از طرف کمیسیون تاييد شده باشد.

ارائه مساعدت حقوقي

در بدل هزینه کم یا پرداخت

حق الزحمه

ماده سی ام:

(۱) هرگاه در محلاتی که وکیل مدافع وجود نداشته باشد، ولی مساعد حقوقي

یا مؤسسات غیر دولتی ارائه کننده مساعدت حقوقی وجود داشته باشد، آمریت مساعدت حقوقی ولایت مربوط یک تن از مساعدین مربوط را مؤظف می سازد تا از اشخاصی که مستحق مساعدت حقوقی شناخته نمی شوند در برابر اخذ حق الزحمه در قضایای جزایی یا مدنی، از آنها دفاع نماید. در این صورت پول حق الزحمه اخذ شده مطابق طرزالعملی که از طرف کمیسیون تصویب می گردد، به صندوق مساعدت حقوقی انتقال داده می شود.

(۲) هرگاه در محلاتی که مساعد حقوقی وجود نداشته باشد، ولی وکیل مدافع وجود داشته باشد، کمیسیون می تواند در برابر پرداخت حق الزحمه از صندوق مساعدت حقوقی، برای مظنون، متهم یا محکوم علیه بی بضاعت وکیل مدافع، استخدام نماید.

(۳) اندازه حق الزحمه

حقوقی مساعد یا د حقوقی مساعدت وړاندې کونکې غیردولتي مؤسسې شتون ولري، د اړوند ولایت د حقوقی مساعدت آمریت له اړوندو مساعدینو څخه یو تن مؤظفوي خو د هغو اشخاصو څخه چې د حقوقی مساعدت مستحق نه پېژندل کېږي د حق الزحمې د اخیستلو په برابر د جزایی او مدني قضیو کې له هغوی څخه دفاع وکړي. په دې صورت کې د حق الزحمې پیسې له هغې کړنلارې سره سم چې د کمیسیون له لوري تصویبېږي، د حقوقی مساعدت صندوق ته لېږدول کېږي.

(۲) که چېرې په هغو ځایونو کې چې حقوقی مساعد شتون و نه لري، خو د مدافع وکیل شتون ولري، کمیسیون کولای شي د حقوقی مساعدت له صندوق څخه د حق الزحمې د ورکړې په برابر کې د بېوزله مظنون، تورن یا محکوم علیه لپاره مدافع وکیل استخدام کړي.

(۳) د حق الزحمې اندازه د مدافع

وکیل د حق الزحمې د منځني حد په پام کې نیولو سره، ټاکل کېږي.

د مدافع وکیلانو په واسطه

د حقوقي مساعدت ترسره کول

یو دېرشمه ماده:

(۱) د مدافع وکیلانو انجمن مکلف دی د مدافع وکیلانو د قانون له حکمونو سره سم د درې وړیا قضیو د پرمخ بېولو په منظور، عدلیې وزارت سره د همکاری- هوکړه لیک لاسلیک او د خپلو اجراءاتو رپوټ، کمپسیون ته وړاندې کړي.

(۲) که چېرې د حقوقي مساعدتونو په اداره کې د بېوزله مظنون، تورن یا محکوم علیه او مجني علیه یا بنځو او اطفالو له لوري د حقوقي مساعدت د ټاکلو غوښتنلیک شتون و نه لري، مدافع وکیلان کولای شي، د قانون له حکمونو سره سم درې قضیې په وړیا توګه دفاع کړي او د هغه رپوټ د کمپسیون دارالانشاء او د حقوقي مساعدتونو ادارې

بادر نظر داشت حد متوسط حق الزحمه وکلای مدافع، تعیین می گردد.

انجام مساعدت حقوقي توسط

وکلای مدافع

ماده سی و یکم:

(۱) انجمن وکلای مدافع مکلف است به منظور پیشبرد سه قضیه رایگان مطابق احکام قانون وکلای مدافع، تفاهمنامه همکاری را با وزارت عدلیه امضاء و گزارش اجراءات خود را به کمیسیون ارائه نماید.

(۲) هرگاه در اداره مساعدت های حقوقي در خواست تعیین مساعدت حقوقي از طرف مظنون، متهم یا محکوم علیه بی بضاعت و مجني علیه یا زنان و اطفال موجود نباشد، وکلای مدافع می توانند، سه قضیه را مطابق احکام قانون بطور رایگان دفاع نموده و گزارش آنرا به دارالانشاء کمیسیون و اداره مساعدت های حقوقي،

ته وړاندې کړي.

د حقوقي کلینیکونو او حقوقي

دستیارانو په واسطه د حقوقي

خدمتونو وړاندې کول

دوه دېرشمه ماده:

(۱) حقوقي کلینیکونه او حقوقي دستیاران کولای شي، د دې مقررې له حکمونو سره سم بېوزله اشخاصو ته وړیا حقوقي خدمتونه وړاندې کړي.

(۲) حقوقي کلینیکونه او حقوقي دستیاران د دې مقررې په اتمه ماده کې د درج شوو موردونو په رعایت مکلف دي.

د رپوټ وړاندې کولو مکلفیت

دري دېرشمه ماده:

په دې مقررې کې درج شوې د حقوقي مساعدتونو وړاندې کوونکې مراجع مکلفې دي، د وړیا حقوقي مساعدتونو له وړاندې کولو څخه د دارالانشاء کمېسیون ته په ربعوار ډول رپوټ وړاندې کړي.

ارائه نمایند.

ارائه خدمات حقوقي توسط

کلینیک های حقوقي و

دستیاران حقوقي

ماده سی و دوم:

(۱) کلینیک های حقوقي و دستیاران حقوقي می توانند، خدمات حقوقي رایگان را مطابق احکام این مقرره به اشخاص بی بضاعت ارائه نمایند.

(۲) کلینیک های حقوقي و دستیاران حقوقي، مکلف به رعایت موارد مندرج ماده هشتم این مقرره، می باشند.

مکلفیت ارائه گزارش

ماده سی و سوم:

مراجع ارائه کننده مساعدت های حقوقي مندرج این مقرره مکلف اند، از ارائه مساعدت حقوقي رایگان طور ربعوار به دارالانشاء کمېسیون گزارش ارائه نمایند.

د لایحو، کړنلارو او لارښودونو

وضع

څلور دېرشمه ماده:

د عدلیې وزارت او کمېسیون کولای شي د دې مقررې د ښه تطبیق په منظور لایحې، کړنلارې او لارښودونه وضع کړي.

انفاذ

پنځه دېرشمه ماده:

دغه مقرره، د خپرېدو له نېټې څخه نافذه او د ۱۳۸۷ کال په (۹۵۰) گڼه رسمي جریده کې خپره شوې د حقوقي مساعدتونو مقررې لغو کېږي.

وضع لویح، طرزالعمل ها

و رهنمود ها

ماده سی و چهارم:

وزارت عدلیه و کمیسیون می توانند به منظور تطبیق بهتر احکام این مقررې، لویح، طرزالعمل ها و رهنمود ها را وضع نمایند.

انفاذ

ماده سی و پنجم:

این مقرره، از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ و مقررې مساعدت های حقوقي منتشره جریده رسمی شماره (۹۵۰) سال ۱۳۸۷ لغو می گردد.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات: (۱۰۰۰) افغانی

برای مامورین دولت: با (۲۵) فیصد تخفیف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

برای کتاب فروشی‌ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی.

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

**Regulation on Regulating The
Legal Aids**

Date:15th September.2019

ISSUE NO:(1355)